

Diplomska naloga višješolskega strokovnega študija - smer Logistično inženirstvo Učinkovit nadzor cestninjenja in prometa

Avtor: Dušan Kidrič

mentor: mag. Marino Medeot, somentor: Dean Polc, podjetje: Dars, d.d.

Opredelitev problema

V diplomski nalogi je obravnavan obstoječ in nov cestninski sistem v Republiki Sloveniji. Izpostavljene so njegove prednosti in slabosti ter ocenjen njegov obstoj. S tem, ko ocenjujemo prednosti in slabosti, se odpirajo nove možnosti za nadgradnjo in obstoj tega. Slovenija ima s svojo lego pomembno vlogo v evropskem prometnem prostoru, zato mora tudi na področju pobiranja cestnine stremeti k usklajevanju s smernicami Evropske unije (EU).

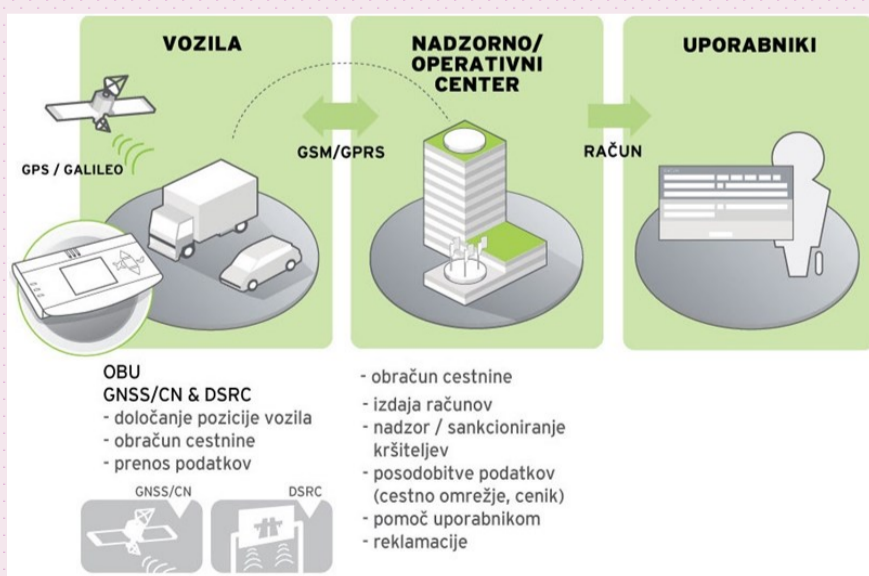

Slika 1: Cestninski portal z nameščeno opremo DSRC cestninjenja
Vir: Asfinaq, 2017

Rezultati

EU teži k skupni poenoteni politiki pobiranja cestnine, kar dokazuje z danimi usmeritvami v programih ter z izdajanjem direktiv. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta unije št. 2004/52/ES, dopušča le dve možnosti elektronskega cestninjenja, in sicer:

- GNSS/CN (Global Navigation Satellite System/Cellular Network),
- DSRC (Dedicated Short Range Communications).

Slika 2: ECS-PTT na osnovi satelitske tehnologije

Vir: Telargo, d. o. o., 2008

Rezultati

Sistema sta zasnovana na osnovi tehnologij, ki omogočajo učinkovito cestninjenje vozil v prostem prometnem toku brez ustavljanja ali zmanjševanja hitrosti vozil med postopkom cestninjenja. S tem odpade gradnja cestninskih postaj, ki so doslej zavzemale znaten del dodatne infrastrukture cestninskih cest.

Positivni učinki novega cestninskega sistema bi bili vidni takoj, saj bi se v praksi cestnil vsak odsek cestninskih cest.

Prednosti sistema:

- sistem je v skladu z direktivo EU št. 2004/52/ES,
- cestninjenje poteka v prostem prometnem toku,
- možnost prilagajanja cen glede na emisijski razred, nočno/dnevno tarifo, izvzemanje določenih odsekov iz plačevanja cestnine,
- potrebni so minimalni posegi v obcestno infrastrukturo, postavitev cestninskih in nadzornih portalov,
- bistveno se zmanjša izpust škodljivih emisij v okolje,
- cestnina je pravično obračunana, plača se število dejansko prevoženih odsekov,
- odpravijo se kolone na CP.

Pomanjkljivosti:

- uporabnik sam prilagaja podatke o vozilu (št. osi), možno je tudi izklapljanje naprave in s tem možnost neplačevanja cestnine,
- otežen nadzor na terenu, ki bi vodil v izogibanje plačevanju cestnine,
- znatno povečan obseg dela cestninskega nadzora.

Slika 3: Avtocestni sistem v RS

Vir: DARS d.d.

Zaključek

Vinjetni sistem je bil uveden kot nadomestni način do uvedbe elektronskega sistema cestninjenja. Njegova prednost je predvsem v odpravi prometnih konic in zmanjševanju onesnaževanja okolja, velika slabost pa v nepravičnem plačilu tako do tujih voznikov, kot do tistih, ki cestninske ceste uporabljajo občasno.

Elektronsko cestninjenje v prostem prometnem toku se je pokazalo kot edina racionalna možnost za učinkovito pobiranje cestnine. Sistem je zastavljen zelo podobno, kot ga imajo nekatere sosednje državam ter kompatibilen z direktivo EU št. 2004/52/ES in je pravičen do vseh uporabnikov cestninskih cest.